

21 de setembre

La tardor sempre ha estat el període de l'any on més a gust i amb més vitalitat m'he sentit. Van baixant lentament les temperatures, retorna l'activitat, s'equilibren la nit i el dia... Hi ha qui assegura que el canvi climàtic ens portarà a la desaparició de la primavera i de la tardor. Aquesta predicció em porta a imaginar-me exiliat en hiverns i estius crus i insuportables.

Des de fa més d'una dècada l'arribada de la tardor em sorprén amb un munt d'originals de poesia i de narrativa en les mans. Originals que no sols he de llegir, sinó avaluar com el vell professor de literatura que no sóc. Enguany no ha estat una excepció. M'agrada l'ofici de lector. Ser lector d'originals el futur dels quals no se sap, ja que a molt d'ells els espera un calaix fosc, una paperera o la reescriptura (quin noble i divertit exercici el de la reescriptura que no em cansa de practicar i de recomanar), és un privilegi, però també una llauna, sobretot quan les pàgines estan desequilibrades, l'autor té un fum de vicis i/o de mancances. Enguany, per primera vegada, he trobat un seguit d'originals ben equilibrats, ben redactats, amb una riquesa de lèxic important que com a lector m'ha fet sentir-me còmode. He observat que entre els poetes que han participat en el certamen hi ha una certa predilecció per la poesia de l'experiència, el realisme intimista i també pel realisme social. Que els poetes es troben a gust amb el vers lliure i la prosa poètica, que allò de comptar síl·labes i eixir a la recerca de rimes no acaba d'anar amb ells. Crec, és només la meua percepció, que això és traslladable al conjunt dels poetes valencians actuals.

He trobat els mateixos ecos en molts dels poemaris, els de la poesia d'Estellés, de Martí i Pol, Josep Piera o Marc Granell.

He pogut gaudir de poemes de bona factura amb un ritme intern precís, amb imatges ben dibuixades.

Mentre estic capbussat en aquest oceà literari, hi ha qui està immers en lluites de poder, en debats identitaris, o és espectador, una vegada més, del fracàs d'eixa Europa que sempre arriba tard i mal a enfrontar-se amb la història. Una

Europa vella, lenta, sobrecarregada de buròcrates inútils... No vull sentir-me com un estruç amagant el cap en el forat de la ficció. L'ansietat pren cos en forma d'un intens dolor en el pit. Intente regular la respiració, un poema potser és un amable refugi al bell mig de la tempesta, una tempesta conformada per un munt de tragèdies individuals, fins i tot la meua. M'acoste al caliu d'un vers i continue amb la lectura.

La tardor és un immens regal que gaudisc com un amor de senectut.

28 de setembre

Hi ha gent que al llarg de la seua vida toca sostre i amb gran esforç s'enganxa a les bigues de la teulada, com una rata penada, i aconsegueix mantindre's durant dècades allí, altres en tocar-lo baixen amb més o menys rapidesa.

Hi ha qui toca fons i en la misèria de la profunditat, mancat d'energia i d'il·lusió, acampa i sobreviu fins a la darrera hora. Altres toquen fons i com un bon nadador aprofiten el sòl per a prendre impuls i emergir a la superfície.

Hi ha qui té la sensació d'anar caient lentament cap a un fons que mai no arriba. És una caiguda exasperant contra la qual lluita amb totes les seues forces, sense aconseguir frenar-la.

Nàixer amb estrella o ser estrellat.

Aquest mes de setembre que està a punt d'acabar he descobert que els migdies poden ser tan foscos com la nit sense lluna, si apareix el dolor que eclipsa l'alegria. M'he sentit de nou com el siracusà Dàmocles amb una espasa penjant sobre el meu cap, l'espasa de la cega deessa de la justícia, que veig com un coltell que sense tocar-me ha arribat a obrir una ferida per on se m'escapen els somnis.

M'he sentit assenyalat i rebutjat com un proscrit sense entendre el perquè. No obtindre respostes a preguntes senzilles, directes, diàfanes, em desconcerta d'allò més, i m'obsessione en la recerca.

He sentit el tast amarg d'una absència.

He vist com la tristesa prenia cos i em posseïa d'una manera brutal i intermitent provocant-me un dolor intens en el pit, una migranya ferotge, convertint el meu respirar en un panteix descompassat.

He vist com m'agafava despietada pels peus i m'arrossegava uns metres més cap al fons, cap a eixe fons infinit.

Han estat unes setmanes tortuoses en què només un pilar ha aguantat l'estructura de la llar on habite.

Un mes en què només he trobat refugi en el treball i on m'ha nodrit la poesia. Mentre, des del carrer pujava fins al meu amagatall el so de la música i l'esclat dels focs d'artifici.

5 d'octubre

Hi ha un seguit de mesos al llarg de l'any que vénen carregats d'activitats vinculades a la literatura; en la primavera, abril, maig, juny; i en la tardor octubre.

Aquesta primera setmana d'octubre m'ha obligat a eixir en dues ocasions de casa, on darrerament passe les hores traient-li pols a la pena, mesurant versos i agafant energies per a retornar una vegada més a eixa novel·la que porte arrossegant camí de dues dècades. N'hi ha que veure com de ràpid passa el temps!

El dimecres ens vam reunir els membres del jurat dels Premis Literaris Vila de Puçol, la poeta pegolina Isabel Garcia Canet, l'escriptor carletí Antoni M. Bonet, els representants de l'ajuntament i jo mateix. Va ser una reunió profitosa en la qual parlàrem de literatura, així com dels esculls que ens trobem en el viure quotidià. Isabel i el mateix regidor de Cultura, graduat en Belles Arts, són de la mateixa generació, tenen trenta-quatre anys i han patit en les seues carns la

crisi i els alts nivells d'atur, cosa que els ha dificultat d'allò més consolidar les seues vides. Bonet i jo som d'una altra generació, tenim dalt de cinquanta anys i, després d'haver estat dècades treballant, la crisi ens va enviar a l'atur i sobrevivim patint la precarietat del mercat laboral.

Als tres ens va tocar decidir entre un grapat de finalistes amb unes propostes poètiques molt interessants, l'obra que seria guardonada en el certamen. La decisió fou ràpida i unànime, triàrem un poemari on l'autor expressa una certa comunió entre l'ésser humà i la natura. En narrativa també coincidírem, atorgant el premi a un recull de contes que partint d'un fet viscut el capgira per a parlar-nos de les misèries humanes, tot creant una atmosfera fantàstica de vegades i en altres obscura i inquietant. Un recull de contes ben escrit, amb una riquesa de lèxic important, on trobem ecos dels millors narradors internacionals com ara Monzó, Borges, Kafka o Kundera.

Bonet em va passar un original seu que em va tindre entretingut part del dijous i tot el divendres, un recull de relats on n'hi ha alguns remarcables, però que necessita d'una certa poda, així com d'una millor organització interna. Res que no es puga solucionar amb unes hores de treball.

El dissabte vaig anar a Alzira, ja que l'editorial Neopàtria celebrava el seu primer aniversari amb una trobada poètica.

Alzira és una ciutat que sent, en part, com a pròpia. Un guia ens va fer un petit recorregut per la vila, l'antiga illa entre els dos braços del riu Xúquer. Em va sobtar d'allò més quan ens van explicar com les diverses avingudes del riu han anat pujant, al llarg de segles de deposicions, el nivell de l'illa. I com els seus ponts li donaren la clau d'entrada al regne jaumí, una clau que apareix en el seu escut.

Després, al saló d'actes de plens, els poetes participants vam llegir els nostres versos. De colp i volta el poema escrit no era més que una partitura que el mateix autor, amb més o menys traça, anava interpretant. Al carrer el plugim mullava les llambordes de la vila. L'acte va cloure amb l'atorgament d'un guardó que l'editorial ha volgut donar a una persona que s'ha destacat en la

defensa de la llengua però també de la poesia, en aquesta primera edició va ser per al rapsode i recentment estrenat poeta Joan Femenia.

En acabar ho celebrarem amb una bona paella de marisc.

Aquesta setmana tornaré a Alzira, també passaré per Corbera, i ho faré de la mà de Vicent Andrés Estellés.